

Natuurbeschermingsnieuws

Binnen onze Vogelwerkgroep is al jaren een Natuurbeschermingscommissie actief. Door het vertrek om persoonlijke redenen van een drietal leden is de commissie het afgelopen jaar echter sterk uitgedund. Mede daardoor moesten ook onze natuurbeschermingsactiviteiten worden teruggeschroefd. Het goede nieuws is dat onze oproepen voor nieuwe commissieleden gehoor hebben gevonden. Met de komst van Hans van Lamoen, Jan Olijhoek en Tom van Spanje beschikken we weer over een volwaardige commissie die zich inzet voor natuurbescherming in onze regio. Welkom!

■ Chris Brunner

Gemeentelijke beschermingsplannen voor Gierzwaluw & co

Zoals bekend gaat het niet zo goed met de broedvogels die in gebouwen broeden zoals de Gierzwaluw en Huismus. Door de noodzaak om gebouwen te verduurzamen dreigt veel 'natuurlijke' nestgelegenheid voor deze soorten in spleten en onder dakpannen te verdwijnen. Theoretisch zorgt de Wet Natuurbescherming wel voor bescherming; de nesten van deze soorten zijn immers jaarrond beschermd. De praktijk is echter weerbarstig. Van corporaties en institutionele beleggers mag je nog wel verwachten dat ze conform de wet onderzoek doen voorafgaande aan de renovatie van hun grootschalige gebouwcomplexen en daarbij vervangende nestgelegenheden aanbieden. Bij particuliere woningeigenaren lukt dat in de praktijk maar zelden. Voor de eveneens betrokken vleermuissoorten, met name de Dwergvleermuis en Laatvlieger, ligt het nog ingewikkelder. Onderzoek naar deze soorten in gebouwen is nog lastiger uit te voeren en daardoor extra kostbaar. Rijk en provincies hebben daarom een alternatief bedacht. Mede met behulp van subsidies hebben ze veel gemeenten overgehaald om zogenaamde 'soortenmanagementplannen' voor deze soorten te maken. De eerste stap daarin is de nestlocaties van betrokken soorten zo goed mogelijk gebiedsdekkend in beeld te brengen. De tweede stap is dan om voor vervangende nestgelegenheid te zorgen. Van Haarlem en Zandvoort wisten we al langer dat ze daarmee bezig waren. Recent bleek dat ook de gemeenten Velsen en Hillegom met dit soort plannen aan de gang gaan. Ook Haarlemmermeer denkt erover na hoe ze dit vraagstuk aan willen pakken.

Met name voor onze Gierzwaluwwerkgroep is dat goed nieuws. Met de gemeente Haarlem hebben we al langer afgesproken samen te willen werken. Aan de ene kant willen we best onze onderzoekinformatie van nestlocaties aan de gemeente ter beschikking stellen. We willen zelfs meehelpen met het komende onderzoek naar Gierzwaluw en Huismus als de gemeente er aan de andere kant voor zorgt dat de nesten straks beter worden beschermd respectievelijk dat er vervangende nestgelegenheid komt voor het geval dat bestaande nestlocaties door renovatiewerkzaamheden verdwijnen. Door mee te werken krijgen we bovendien via het gemeentelijke onderzoek veel meer zicht op nestlocaties in gebieden waar we zelf geen onderzoek hebben gedaan. Heb je zin om mee te helpen door in je eigen woonomgeving nestlocaties van Gierzwaluw en Huismus te ontdekken? Meld je dan bij Nico de Bont nicodebont@kpnmail.nl en/of let op de oproepen die in de komende nieuwsbrieven worden geplaatst.

Geen transformatorstation in de Houtrakpolder!

Eind vorig jaar werden we weer eens opgeschrikt door een bericht van de provincie over de Houtrakpolder, een van de leuke vogelgebieden in onze regio. Dat Amsterdam aast op dit gebied om er een extra haven te realiseren, weten we al lang. Maar voorlopig liggen deze plannen nog in de ijskast. Ook wisten we dat de Houtrakpolder in beeld is als potentiële locatie voor piekberging van water. Maar ook dat is nog onzeker en iets van de langere termijn.

Nu stellen de provincie en Tennet ineens - en dat is voor de korte termijn veel bedreigender - het oostelijke deel van de polder te zien als een kansrijke locatie voor een grootschalig 380 kV-transformatorstation. Zo'n transformatorstation zou al op vrij korte termijn nodig zijn om het elektriciteitsnet te verzwaren, congestie op het elektriciteitsnet te verhelpen en de verduurzaming van de industrie mogelijk te maken.

Met al deze plannen en zeker met dit nieuwste plan zijn we uiteraard niet blij. De impact van zo'n transformatorstation is enorm. Zeker 25 hectare van de polder gaat erdoor verloren en er komen extra hoogspanningslijnen door het poldergebied te lopen. Gelukkig staan we niet alleen met ons pleidooi om de landschappelijk fraaie en vogelrijke Inlaag- en Houtrakpolders open te houden. Tijdens een informatieavond in Spaarndam hebben vele omwonenden geprotesteerd tegen de aantasting van het landschap. Nog belangrijker is dat ook de gemeente Haarlemmermeer zich stevig ertegen verzet. Bij de fusie met de voormalige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude heeft Haarlemmermeer ooit beloofd zich met kracht in te zetten voor behoud van het groene karakter van het gebied. In haar reactie aan de provincie

Het oostelijke deel van de **HOUTRAKPOLDER**, op de achtergrond de windturbines van het Westelijk Havengebied.

Foto: Tom van den Boomen

vraagt de gemeente dan ook te onderzoeken of er in de haven van Amsterdam ruimte is voor het hoogspanningsstation. 'Volgens ons moet die ruimte er zijn, het gaat om keuzes maken', zegt de gemeente. Aan de andere kant zegt de gemeente ook: 'Wij zien de noodzaak voor de komst van deze stations, maar we kunnen niet instemmen met de komst naar de Houtrakpolder als er geen garanties zijn dat het open karakter van de polder behouden blijft. Bovendien willen we dat de mogelijkheid om de haven eventueel uit te breiden in de Houtrakpolder, van tafel gaat.' De gemeente zet de deur dus wel op een kier voor een transformatorstation, maar dan onder voorwaarden. Dit wordt dus een spannend jaar voor de Houtrakpolder! We gaan proberen om ons ook te bemoeien met wat er komen gaat.

Windturbines Haarlemmermeer toch niet midden in de polder

Al lang worden er plannen voorbereid om grote windturbines te plaatsen in Haarlemmermeer-Zuid. De Vogelwerkgroep heeft er altijd met klem op aangedrongen om de plaatsing van eventuele windturbines te beperken tot de rand van de polder langs de autosnelweg A4 (zie Fitis 2023 nr. 2). Een grootschalig windturbinepark midden in de open polder zou een ongewenst grote ingreep betekenen op het leefgebied van de voor de polder zo kenmerkende akkervogels. Juist nu boeren in het gebied, met subsidies van provincie en gemeente, inspanningen verrichten om het leefgebied van de akkervogels met een aangepast beheer te verbeteren. Op verzoek van het Agrarisch Collectief heeft de Vogelwerkgroep een telproject opgezet om het voorkomen en de ontwikkeling van deze vogels te monitoren. Zoals een verkennend onderzoek van de gemeente heeft bevestigd, zou de realisering van een grootschalig windturbinepark een grote inbreuk op de akkervogels betekenen. Desondanks bleef de gemeente tot voor kort vasthouden aan de optie van windturbines midden in de polder.

Gelukkig lijkt het gemeentebestuur nu toch nog van mening te zijn veranderd. In de 'spelregels' voor de ontwikkeling van het windturbinepark staat nu dat de turbines het liefst langs of nabij de A4 worden geplaatst. In de gemeentelijke peiling over het windturbinepark onder inwoners en andere betrokkenen heeft namelijk een ruime meerderheid een duidelijke voorkeur uitgesproken voor windturbines langs de snelweg. Windturbines midden in de polder blijken onvoldoende draagvlak onder de bevolking te hebben.

Het laatste woord hierover is daarmee echter nog niet gezegd. De formele bevoegdheid voor het stellen van regels en het verlenen van een vergunning ligt bij de provincie. We gaan er echter vanuit dat de provincie deze duidelijke wens van de gemeente en haar inwoners gaat respecteren. Te meer daar een van de kansrijke initiatiefnemers - de Windcoalitie Haarlemmermeer-Zuid - heeft laten weten met de gemeentelijke spelregels uit de voeten te kunnen.